Memo verslaglegging gesprekstafel

onderwerp	Parapluplan Archeologie Drimmelen	**datum**	4 april 2025
bestemd voor	Gemeente Drimmelen	**referentie**	232346_AdB_MEM_0001_v2.0
ter attentie van	Melissa Simons	**projectnummer**	232346
opgesteld door	Toby van Baast		
gecontroleerd door	Leonie Korthorst		

Vragen en opmerkingen welke gesteld zijn tijdens de gesprekstafel op 13 maart 2025 inzake de vaststelling van het Parapluplan Archeologie voor de gemeente Drimmelen.

Vraag 1
Voor het doen van bodemingrepen is gesteld dat dit geldt voor akkerbouw en vollegrondsteelt, maar moet dit niet evenzo gelden voor veeboeren bijvoorbeeld?

Antwoord
Het doel is dat bij elke bodemingreep de archeologische waarden worden beschermd. Aldus wordt ingestemd met de ZLTO en wordt een meer alomvattende definitie geformuleerd in de definitieve versie van het bestemmingsplan, namelijk: ‘Agrarische grondbewerking’.

Vraag 2
Zijn agrarische grondbewerkingen die dieper gaan dan 40 of 50 cm uitgezonderd van archeologisch onderzoek? Bijvoorbeeld een aspergeboer de grond tot 70 cm diep frezen?

Antwoord
Om te bepalen of ontwikkelingen/bodemingrepen onderzoeksplichtig zijn, gaat het ten eerste om de beleidscategorie waarin het plangebied zich bevindt en om de bijbehorende oppervlakte èn diepte van de ingreep/ingrepen. Beide grenzen moeten overschreden worden om een archeologische afweging te maken.

Op basis van die afweging komt pas de beslissing of archeologisch onderzoek noodzakelijk is of niet. De gemeente schat zorgvuldig in of onderzoek nieuwe informatie op kan leveren of niet over het ondergrondse erfgoed dat van iedereen is.

Het archeologische proces met verschillende onderzoekstappen kan en wordt binnen een plangebied slechts één keer doorlopen. Er is dus geen sprake van steeds terugkerend onderzoek op dezelfde plek. Na het doorlopen van de verschillende stappen binnen het proces is de archeologie namelijk niet meer aanwezig (tenzij het in de bodem behouden wordt).

Hoe de archeologische monumentenzorg werkt, wordt uitgebreid toegelicht in de West-Brabantse regionale richtlijnen voor archeologisch onderzoek (link: Regionale_Richtlijnen_het_archeologisch_proces_uitgelegd_RWB.pdf).

Mocht er een vergunning benodigd zijn voor een bepaalde bouw- of aanlegactiviteit, omdat de vrijstellingsgrenzen worden overschreden, maar weet een agrariër al dat de gronden in het verleden al diep zijn

geroerd, dan kan de agrariër dat bewijzen door bijvoorbeeld een aantal bodemmonsters te tonen (die gemaakt worden met een handboor) en/óf door op een andere manier bewijs aan te leveren dat men al diep heeft geploegd. Dus: als gronden al jaren agrarisch worden gebruikt en de grond dus al is geroerd, dan hoeft er geen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Vraag 3
Hoe zit het met boomkwekers? In de regeling wordt het aanplanten van bomen, bos, bomenteelt, diepwortelende beplanting en het verwijderen van stobben als (mogelijk) vergunningplichtige activiteit genoemd. Kan daar wat meer duidelijkheid over worden aangebracht in de regeling van het aanlegvergunningenstelsel?

Antwoord
De gemeente moet in staat blijven om een archeologische afweging te maken omtrent de impact van planten of rooien op archeologie op de lange èn korte termijn. Die impact is afhankelijk van diverse zaken zoals:

a. het type archeologie dat wordt verwacht (verpakt in de beleidscategorieën en dus de vrijstellingsgrenzen). Dit betekent dat men in de groene zone nooit met archeologie te maken krijgt tenzij er voor de activiteit/ontwikkeling sprake is van grote open ontgravingen waarbij de vrijstellingsgrenzen overschreden worden. Een voorbeeld is het verwijderen dan de bouwvoor dieper dan en over een gebied dat groter is dan de vrijstellingsgrenzen om er een bos aan te kunnen planten.
b. van de mate/dichtheid van aanplant of rooien
c. de manier van planten en rooien en voorbewerken van de bodem
d. van het beheer(s)plan of het doel/functie van de aanplant. Vragen daarbij zijn bijvoorbeeld (niet uitputtend): Is het doel bomenteelt waarbij bomen worden geplant en gerooid? Gaat het om de aanleg van een blijvend bos of natuurontwikkeling? Is het een commercieel bos? Is het een landschappelijk inpassingsplan?

Ter verduidelijking: het gaat niet om de impact van één boom. Dat kan slechts in een zeer uitzonderlijk geval voorkomen als het gaat om de aanplant of het rooien van een volwassen boom binnen een bekende archeologische vindplaats of monument waarbij flink wordt ontgraven, dus waarbij de vrijstellingsgrenzen worden overschreden. Die kans is binnen de gemeente Drimmelen zeer klein. In archeologisch verband gaat het om hele productiebossen. Dit heeft te maken met het roeren van de grond. Op het moment dat een fruitteler een nieuwe boomgaard plaatst, heeft hij sowieso een vergunningplicht.

Pleidooi: ga vooral in gesprek met de gemeente over dit onderwerp mocht er sprake zijn van een archeologische zorgplicht. Laten we samen zoeken naar oplossingen waarbij de archeologie gespaard wordt (en er dus geen onderzoek nodig is) én de ontwikkeling doorgang kan krijgen.

Het gaat bovendien ook hier om werkzaamheden waarvoor grondwerkzaamheden worden uitgevoerd met een oppervlakte groter dan x m² én dieper dan x meter onder het bestaande maaiveld. Dus in het geval van werkzaamheden in het groene gebied op de archeologische beleidskaart, is dit eigenlijk niet of nauwelijks aan de orde.

Er wordt geen definitie opgenomen van diepwortelende bomen. Dit is per boom verschillend. Wanneer er een vergunningplicht is voor aanlegactiviteiten of bouwactiviteiten, wordt per geval bekeken of de te verwachten verstoring de vrijstellingsgrens van de oppervlakte en diepte overschrijdt.

Vraag 4
Hoe zit het met het aanleggen en vervangen van drainage? Kan dat worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek?

Antwoord
Het antwoord op deze vraag is na afloop van de gesprekstafel uitgezocht. In de Nota Archeologie is het volgende opgenomen: 'De gemeenteraad heeft op 21 maart 2013 in de Archeologieverordening vastgelegd dat drainage is vrijgesteld van de onderzoeksplicht.' Aldus wordt drainage in de planologische regeling in zijn geheel vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

Vraag 5
Bij het aanlegvergunningenstelsel wordt ook 'het verlagen of verhogen van het waterpeil' genoemd. Wat wordt hier bedoeld, het waterpeil van de sloten of het grondwaterpeil?

Antwoord
Hier wordt het verlagen of verhogen van het grondwaterpeil bedoeld. Dit zal worden verduidelijkt in de regels.

Vraag 6
Het is onduidelijk dat de cijfers op de archeologische beleidskaart niet 1 op 1 corresponderen met de cijfers van de dubbelbestemmingen. Kan dat worden verduidelijkt?

Antwoord
In hoofdstuk 4 van de toelichting op het bestemmingsplan is een vergelijkingstabel weergegeven, met daarop aangegeven welke dubbelbestemming correspondeert met welke waarde op de archeologische beleidskaart.

Vraag 7
Er ontbreekt een bronvermelding in de toelichting van het bestemmingsplan. Kan deze worden toegevoegd?

Antwoord
Er zal op diverse plekken in de toelichting een verwijzing gemaakt worden naar het onderzoek van RAAP dat ten grondslag ligt aan de oplegnotitie van het archeologiebeleid, welke in 2023 vastgesteld is door de raad.

Vraag 8
Krijgen omwonenden nog de gelegenheid om bezwaar te maken als het archeologisch regime voor hun percelen/eigendommen strikter is geworden?

Antwoord
Na de publicatie van het vastgestelde bestemmingsplan heeft een belanghebbende 6 weken de tijd om beroep in te dienen tegen het bestemmingsplan.

Vraag 9
Kan egaliseren van grond worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek?

Vanuit archeologisch oogpunt wordt met egaliseren het afschuiven of veranderen van het natuurlijke reliëf bedoeld. Daarmee verniel je de archeologie namelijk direct. Deze werkzaamheden worden gedaan als een nieuw (deel van een) terrein in gebruik genomen gaat worden, dus als de functie wijzigt. Om te starten op een nieuwe (deel van een) terrein zal, los van alleen het aspect archeologie, sowieso eerst een vergunningstraject moeten plaatsvinden omdat dat een functiewijziging betreft. Egaliseren wordt in de regeling onder ophogen geschaard. Dat wordt net als ophogen pas een probleem als de bodem wordt verdrukt. De nieuwe regeling wordt aldus "…de bodem als gevolg van het egaliseren/ophogen, waarbij bodem niet meer wordt belast dan 0,8 ton/m^2 " (800 kg grond per m^2).

Vraag 10
Moet een eigenaar van de bruine plekken (waarde 2 op de beleidskaart) bij elke bodemingreep archeologisch onderzoek doen?

Antwoord
Nee, mocht uit eerder archeologisch onderzoek zijn gebleken dat er geen archeologische waarden te verwachten zijn, dan hoeft niet nogmaals archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Vraag 11
Hoe zit het met verleggen van waterlopen, waarom is daar geen archeologisch onderzoek voor nodig?

Antwoord
Dat heeft te maken met de verstoring van de grond. In bepaalde gebieden kan alsnog een vergunning nodig zijn.

Vraag 12
Wanneer is er sprake van een bouwvergunningplichtige activiteit, komt dat vanzelf ter sprake?

Antwoord
Het beleid hierover blijft ongewijzigd met dit parapluplan en is al sinds 2013 (het archeologiebeleid) vigerend. Door het uitvoeren van de vergunningencheck op het omgevingsloket wordt duidelijk wanneer sprake is van een bouwvergunningplichtige activiteit. Tip: neem bij twijfel altijd contact op met de gemeente.

Vraag 13
Wie moet opdraaien voor de kosten van archeologisch onderzoek?

Antwoord
Kosten van archeologisch onderzoek liggen bij de initiatiefnemer.

Vraag 14 (verzoek)
Constaterende dat er veel technische vragen zijn gesteld tijdens deze gesprekstafel, doet het CDA een verzoek om de antwoorden op de vragen waar nodig uit te zoeken en vast te leggen in een memo (deze memo).

Antwoord
Dat is een prima voorstel. Zorgvuldige besluitvorming heeft de voorkeur boven overhaast het parapluplan archeologie vaststellen.